

Utrikespolitisk förkunnelse

"Vi lever i en orolig tid. Även fredliga folk såsom vårt har ju fått på olika sätt bevis på vad detta vill säga, exempelvis genom vissa intermezzon med vår stora granne i öster. Det är en rättsvist enligt min uppfattning, och den bör behandlas som sådan, och vi gör vad vi kan för att få en rätsida på saken. Det ser ju svårt ut för oss, men vi kommer givetvis inte att underlåta att göra vad vi kan för att göra vår rätt gällande. Jag betecknar den diskussion som förekommit i pressutalanden härvidlag såsom både onödigt och skadligt, framför allt dem som förekommit i den Atlantpaksintresserade Dagens Nyheter. Jag är emellertid övertygad om att detta intermezzo i alla fall inte kommer att nämnvärt störa den enighet på det ansvariga planet som jag ändå anser vara ett av de verkliga styrkebältena i vår politik."

Så skildrar en ansvarig statsman, ecklesiastikminister Ivar Persson i Skabersjö, vår utrikespolitiska situation just nu (stenografiskt referat från föredrag i Marieholm den 29 augusti). Ingen "analys" kunde vara mer representativ för den uppfattning som regeringen sedan veckor propagerar; hr Undén skulle inte kunnat åstadkomma något mer konstlöst eller något mer neutralt. I sin tillit till det gamla ordet att den Gud ger ett ämbete ger han också kraft att förvalta det har hr Persson framlagt denna tänkvärda utredning. "Vi lever i en orolig tid." Så orolig att även vi fredliga svenskar blir utsatta för "vissa intermezzon"; med intermezzon menar hr Persson att svenska flygare och svenska flygplan nedskjutits av ryssarna, och redan genom det sinnrikt använda ordet reduceras dessa händelser till den betydelselöshet som de från ett perspektiv av denne statsmans rymd rimligen bör ha. Intet ord av ogillande eller förtrytelse; det är en regeringsmedlem som talar. Och vad är att göra? Ja, intermezzot gäller ju en rättsvist och bör behandlas därefter. Visserligen vet vi redan att ryssarna säger nej till en rättslig undersökning — "det ser ju svårt ut för oss", anmärker hr Persson förnumstigt — men vi får göra vad vi kan. Framför allt får inte intermezzot störa enigheten; den som gör det för "en onödig och skadlig" diskussion.

Vad är meningen med dessa statsmannaoord? Helt enkelt att vi inte skall göra "vad vi kan för att göra vår rätt gällande". Vi skall inte vädja till Förenta nationerna, inte begagna vår möjlighet att dra saken inför ett internationellt forum. Vi

FN på god väg mot aktivism och krigshets.

Hr Persson i Skabersjö företräder den mest menlösa flygeln i denna front mot sanningen. Inom socialdemokratin är slutsatserna mer bestämda, mer uppenbart agitatoriska. Dag efter dag påstås i huvudorganet att kritik av hr Undén eller tal om hänvändelse till FN är aktivism; ingen enda stämna inom partiet har mod att förklara att vädjan till FN för några veckor sedan var just vad man själv rekommenderade. I valtidningen Just nu — en otroligt simpel publikation alltigenom — påstås att talet om FN avser att "pressa sönder den svenska neutralitetspolitiken"; hrr Hjalmarson och Ohlin, som så stadigt och duktigt betygar sin alliansfria ande, är alltså i grunden lika skurkaktiga som Dagens Nyheter. Med särskild energi har helt naturligt hr Z. Höglund, under många år förbindelseman mellan socialdemokrati och kommunism i Stockholm, stämt in i kören. "Lika dåraktig som en allians med Sovjetunionen mot Västeuropa är, lika dåraktigt är det att knyta en militärallians med Västeuropa mot Sovjetunionen", tillägger han. (Stenografiskt referat från föredrag i Årsta 31 augusti.) Därar — det är alltså socialdemokraterna i Norge, Danmark, Holland, Belgien, Västtyskland, England, Frankrike och Italien. Hur har förvirringen kunnat gå så långt? Så långt att en avslutning till en demokratisk fredsorganisation, redan omfattande så gott som hela det fria Europa, blir krigshets? Och framför allt; hur har tankarna kunnat vridas därhän att redan ett krav på vädjan till FN beskrives på detta sätt?

skall tvärtom redan nu säga ifrån att vi inte vill fullfölja vår sak — och därigenom göra det absolut otänkbart att ryssarna skulle ändra sina brutalt lögnaktiga avvisanden av de svenska hänvändelserna. Vi skall tala om nedskjutningarna som "intermezzon" och lägga ned hela saken. Snart är det tre månader sedan nedskjutningarna; nu är det, enligt statsmän av denna typ, hög tid att folket glömmer bort det skedda, så att man kan börja okvada regeringens kritiker i stället för att reagera mot de kränkningar som drabbat Sverige.

Detta är ledmotivet i den utrikespolitiska propaganda som för närvarande serveras av regeringspartiernas ledare och deras betjänter i pressen. Ännu för en månad sedan var en förkunnelse av rakt motsatt typ den korrekta; då tävlade man i bondeförbundets och socialdemokratins press om att begära en vädjan till FN. Sedan sade hrr Erlander och Undén ifrån: ingen vädjan till FN, inget bråk i saken. Först var deras press tyst och tvehågsen, men nu har den lärt sig den nya visan. Talkörens är färdig: att vilja vädja till FN är fult; det är ett angrepp mot hr Undén, hr Undén representerar neutraliteten, alltså är det ett angrepp på neutraliteten; att vara mot neutraliteten är att vara aktivist och krigshetsare, alltså är de som vill vädja till